

Lucie Nesvadbová: Odborný funkční styl na 2. stupni ZŠ

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta pedagogická

Katedra českého jazyka a literatury

Plzeň 2015

posudek oponenta diplomové práce

Tématem se předkládaná diplomová práce řadí do oblasti současné stylistiky a ze specifického úhlu pohledu nahlíží na jeden z klíčových funkčních stylů, tj. styl odborný. Jde o práci, která je rozdělena do devíti kapitol včetně úvodu, závěru, literatury a seznamu tabulek. Diplomantka již v úvodu práce vymezuje za hlavní cíl zjištění, které slohové útvary funkčního stylu odborného jsou v učebnicích zastoupeny a kolik prostoru je jim ve výuce vymezeno. Autorka práce vychází také z několika hypotéz, např. zda jednotný styl učebnic vede ke stereotypnosti; zda je odbornému funkčnímu stylu na základní škole věnován dostatek času.

Jak již z uvedených hypotéz i cíle samého vyplývá, práce se ve své analytické části věnuje rozboru vybraných učebnic nakladatelství *Fraus*, *SPN*, *Prodos* a *Tobiáš*. Z toho důvodu můžeme vytknout samotný název práce, který zcela neodpovídá jejímu obsahu. (Bylo by dobré, kdyby předkládaná práce obsahovala přesnější podtitul.)

První teoretická kapitola pojednává o problematice funkčních stylů, především stylu odborného – blíže jsme zde seznámeni se stylovou normou a jeho slohovými útvary. V této kapitole, stejně jako v celé diplomové práci, lze zaznamenat logickou strukturu, neboť jednotlivé části na sebe vhodně navazují. Druhou odbornou kapitolu věnovala L. Nesvadbová tématu RVP a jeho vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*, do níž náleží český jazyk a literatura. V této části práce diplomantka upozorňuje především na očekávané výstupy, které s tematikou diplomové práce souvisejí, tj. odborným funkčním stylem.

Ve čtvrté části nás L. Nesvadbová seznamuje s analýzou vybraných učebnic. Jde o stěžejní kapitolu celé práce čítající téměř 40 stran. Diplomantka v nich sleduje, kolik prostoru je věnováno slohovým útvarům odborného funkčního stylu a jaké slohové útvary jsou procvičovány. Tyto jevy sleduje u jednotlivých edičních řad, jež popisuje nejen po formální stránce, ale především po stránce obsahové – podkapitoly ke každé ediční řadě jsou tvořeny charakteristikou učebnic pro jednotlivé ročníky druhého stupně základní školy a víceletého gymnázia. Vždy je obsah popisován pouze ve vztahu k funkčnímu stylu odbornému. Každá

charakteristika ediční řady je uzavřena celkovým shrnutím a přehlednými tabulkami. V této části lze vytknout nejednotnou formu při uvádění názvu učebnic (viz ediční řada *Tobiáš*). Celou kapitolu uzavírá vzájemná komparace edičních řad. Zde se však dovídáme, že nelze do porovnávání zahrnout učebnice ediční řady SPN, neboť neodpovídají požadavkům RVP (v oběhu jsou stále staré učebnice a autorka k nim tedy nepodává doporučení).

V diplomové práci nalezneme tedy část věnující se doporučení pro jednotlivé ediční řady. Mnohé postřehy L. Nesvadbové jsou zajímavé a jejich začlenění do konceptu učebnic by přineslo zajisté pozitivní výsledky ve výuce českého jazyka a literatury či by minimálně aktivizovala pozornost žáků. Práci uzavírá závěr, v němž diplomantka shrnuje nabyté poznatky z analyzovaného materiálu, hodnotí naplnění cílů a potvrzení v úvodu stanovených hypotéz.

Z hlediska formální stránky lze vytknout L. Nesvadbové především to, že nedodrhuje při tvorbě odstavců jednotné odsazování od levé svislice (viz úvod, kapitola číslo 4, závěr); číslování stránek, které začíná již u obsahu. Po stránce stylistické jde o práci celkem zdařilou (četnější je užívání zájmena který či opakování slovních obrátů). Diplomantka si také vhodně poradila s odbornou literaturou (prokazovala její znalost v průběhu celé práce) i s citacemi a poznámkovým aparátem.

Práce slečny Nesvadbové splňuje požadavky kladené na tento typ kvalifikační práce, a proto **ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji výborně/velmi dobře.**

Otázky k obhajobě:

1. Ve své práci se zmiňujete o anotaci, abstraktu a resumé. Mohla byste je ještě blíže charakterizovat, v čem jsou tyto krátké odborné útvary rozdílné?
2. Když nyní vidíte, jaké nedostatky se v učebnicích nacházejí, budete s nimi v hodinách českého jazyka pracovat? Nebo si vytvoříte „vlastní“ učebnici?
3. Napadla by Vás ještě nějaká mezipředmětová vazba (a k ní náležející příklad), se kterou jste se při svém výzkumu nesetkala (např. matematika, interkulturní komunikace, cizí jazyky) – je to vůbec proveditelné?

V Plzni dne 15. 5. 2015

Mgr. Dita Macháčková